

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Az Európai Unió új energiapolitikája – Alkalmazás, hatékonyság és a polgárok iránti szolidaritás (saját kezdeményezésű vélemény)

(2011/C 48/15)

Előadó: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2010. március 18-án úgy határozott, hogy eljárási szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményét dolgoz ki az alábbi tárgyban:

Az EU új energiapolitikája: alkalmazás, hatékonyság és a polgárok iránti szolidaritás.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2010. szeptember 6-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2010. szeptember 15–16-án tartott, 465. plenáris ülésén (a szeptember 16-i ülésnapon) 44 szavazattal 2 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Erősíteni kell az energia belső piacának működését, különösen az infrastruktúrával, a közbeszerzéssel, a piac megfelelő működésével és a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos szempontokat illetően. Ennek kapcsán az EGSZB kiemeli, hogy az energia belső piacának kialakításához a legfontosabb az energetikai infrastruktúra és a transzeurópai hálózatok fejlesztése.

Mindenekelőtt mechanizmusokat kell kidolgozni az árképzési kritériumok meghatározására annak érdekében, hogy elkerülhetővé váljanak a súlyos és indokolatlan eltérések, amelyek alapjaként gyakran tévesen a fogyasztott energia jellegét, az ellátási forrásokat vagy az elosztási csatornákat említik.

Kritériumokat és eszközöket is ki kellene dolgozni az EU területén folyó energiatermelés ésszerűsítésére. Ennek során ügyelni kell az erőforrások fenntartható használatára, és ki kell használni a földrajzi és éghajlati körülményeket. Így például a megfelelő erőművek optimális működtetéséhez fontos, hogy megállapítsuk, mely időszakokban a legnagyobb a nap, a szél és az árapály ereje.

1.1.1 Az energiapiacok megfelelő működéséhez átláthatóságra van szükség annak érdekében, hogy a piaci szereplők hozzáférjenek az energiahálózatokhoz, és elérjék a fogyasztókat. Ehhez a hatóságoknak meg kell előzniük a kirekesztő magatartást, a túlzott kitermelést és a vállalkozások összejártságát. A versenypolitikának törekednie kell a fogyasztók jólétének biztosítására és helyzetük javítására, nem feledve, hogy garantálni kell az ellátás biztonságát, az energiaszállítást és a végső elosztást is. Az EGSZB utal az egyetemes szolgáltatásról és az általános érdekű szolgáltatásokról szóló véleményeire, amelyekben már határozottan állást foglalt a fogyasztóvédelmet illetően,

kiemelve, hogy egyértelműen meg kell határozni az „egyetemes szolgáltatás” fogalmát annak érdekében, hogy közös szabályokat lehessen lefektetni az általános érdekű szolgáltatások biztosítására vonatkozóan.

1.1.2 A közbeszerzési eljárásokat illetően meg kell akadályozni, hogy az ajánlatkérő hatóságok visszaéljenek hatáskörükkel, és torzán értelmezzék az EUMSZ. 194. cikkének (2) bekezdésében lefektetett szuverén jogokat, ⁽¹⁾ mert ez drágíthatja vagy diszkriminatív feltételekkel nehezítheti a földgázszállítási hálózatokhoz, ⁽²⁾ illetve a határon átnyúló elektromosáram-kereskedelmi hálózatokhoz ⁽³⁾ való hozzáférést. Röviden: az EU-nak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy megerősítse és tökéletesítse az ipari gáz- és villamosenergia-végfelhasználók által fizetendő árak átláthatóságát biztosító eljárásokat. ⁽⁴⁾

1.1.3 Következésképpen valószínűleg újra fogják gondolni az általános érdekű gazdasági szolgáltatások szerepét a belső piac működésében. A Lisszaboni Szerződés fényében ugyanis e szolgáltatásoknak eredményesebben kell végezniük azokat a feladatokat, amelyeket a nemzeti, regionális vagy helyi hatóságok rájuk ruházhatnak. ⁽⁵⁾ Ez különösen érvényes az energia területére, mivel ott kulcsszerepük van a nagy ipari láncok által nyújtott szolgáltatásoknak.

⁽¹⁾ A nemzetek feletti jogi keretet jelenleg a 2005/51/EK irányelvvel (HL L 257.) és a 2083/2005/EK rendelettel (HL L 333.) módosított 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134.) határozza meg.

⁽²⁾ A szabad verseny elősegítése érdekében 2011-től alkalmazni kell a 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 211.) feltételeit.

⁽³⁾ 2011-től kezdve a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 211.) feltételei is alkalmazandók lesznek.

⁽⁴⁾ Az 1990. június 29-i 90/377/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 185.), a 2003. június 26-i 2003/54/EK és 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvekkel (HL L 176.), valamint a 2007. november 29-i európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslattal (COM(2007) 735 végleges) összhangban.

⁽⁵⁾ Az EUSZ. és az EUMSZ. mellékletét képező, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. sz. jegyzőkönyv kiegészíti az EUMSZ. 14. cikkét, és új alapot biztosít az Európai Bíróság számára a Charta 36. cikkének értelmezéséhez ebben a kérdésben.

1.1.4 Kényes feladat lesz tehát egy olyan jogi keret kialakítása, amely megtalálja az egyensúlyt egyrészt a nemzeti hatóságok számára elismert széles mérlegelési jogkör (lásd az EUSz. és az EUMSz. mellékletében szereplő 26. sz. jegyzőkönyv 1. cikkét és az EUMSz. 194. cikkének (2) bekezdését), másrészt a belső piaci szabad verseny között – annál is inkább, mivel az Európai Bíróság a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtti ítélezési gyakorlatában kiemeli, hogy az általános érdekű gazdasági szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a tagállamok hatáskörébe tartozik ugyan, ⁽⁶⁾ de összhangban kell, hogy legyen a Szerződésekkel, ⁽⁷⁾ és azt is hangsúlyozza, hogy a Szerződések rendelkezéseitől történő – az idevágó hatáskörök belső gyakorlásából eredő – bárminemű eltérést megszorítóan kell értelmezni. ⁽⁸⁾

2. Bevezetés

2.1 Az európai energiaágazatnak az elkövetkező negyven évben számos olyan kihívással kell szembenéznie, amelyek alapvető átalakításokat tesznek szükségessé az energiaellátás, -szállítás és -fogyasztás terén. E feladatok európai szintű teljesítése érdekében az Európai Bizottság jelenleg konzultációt folytat egy új, a 2011–2020 közötti időszakra szóló energetikai stratégia és egy 2050-re vonatkozó cselekvési terv kidolgozásáról. Az EGSZB pedig véleményt dolgoz ki mindkét kezdeményezésről.

2.2 Olyan teljes körű és átfogó európai stratégia kialakításához, amelynek segítségével megválaszolhatók lesznek a jövőbeli kihívások, az Európai Uniónak nyilvánvalóan maradéktalanul élnie kell a Lisszaboni Szerződés által az energia témakörében számára kijelölt új hatáskörökkel, és arra kell ösztönöznie a tagállamokat, hogy kezdjenek kiterjedt együttműködést több olyan területen, amely jogilag nemzeti vagy megosztott hatáskörbe tartozik. Egyes jelenlegi megközelítések (például Jacques Delors javaslata az Európai Energiaközösséget létrehozó új szerződésre) szükségessé tehetik a Szerződések újabb módosításait, sőt akár egy új szerződés kidolgozását is. Jelen véleményben azonban a Lisszaboni Szerződésre és azokra az intézkedésekre szorítokozunk, amelyek szükségesek annak garantálásához, hogy a Lisszaboni Szerződésben meghatározott, megosztott hatáskörök oly módon gyakorolják, amely lehetővé teszi az átfogó megközelítést, tiszteletben tartja a fogyasztói jogokat, és összhangban van az EU és a tagállamok számára kijelölt különféle hatáskörökkel.

2.3 Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSz) 194. cikke ⁽⁹⁾ új alapot biztosít a szupranacionális fellépéshez az energia terén, erre azonban bizonyos korlátozások is vonatkoznak, egyrészt magából az uniós szabályozási keretből

eredően (mivel a korlátozások kifejezetten szerepelnek a hatályos elsődleges és intézményi jogban), másrészt az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: „a Charta”) elismert egyes jogokkal való jövőbeli összekapcsolódás miatt.

2.4 Ennek alapján az EU energiapolitikai célkitűzései (az energiapiac működése, az energiaellátás biztonsága, energiahatékonyság, energiamegtakarítás, új és megújuló energiaforrások feltárása, a hálózatok egymással való összekapcsolása) csak akkor valósulhatnak meg, ha teljes mértékben megfelelnek a belső piac működésének, és összhangban állnak a környezet védelmével (EUMSz. 194. cikk (1) bekezdés). Ennek érdekében az Európai Bizottság elsősorban az ellátás biztonságával, az energiaforrások fenntartható felhasználásával, valamint az azzal kapcsolatos célkitűzéseket szeretné elérni, hogy a fogyasztók megfizethető, versenyképes áron juthassanak hozzá az energiához – mivel az európai energiapiaci integrációja önmagában véve nem cél, hanem lényeges eszköz az említett célok eléréséhez.

2.5 Megemlítendő még, hogy az EU által a jövőben a fenti célok teljesítésére a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően hozott intézkedések nem befolyásolhatják a tagállamok ahhoz fűződő jogát, hogy meghatározzák az energiaforrásaik kiaknázására vonatkozó feltételeket, válasszanak a különböző energiaforrások között, és kialakítsák energiaellátásuk általános szerkezetét (EUMSz. 194. cikk (2) bekezdés).

2.6 Ez utóbbi rendelkezés, amely kifejezetten megőrzi a tagállamok szuverenitását bizonyos kérdésekben, széles mozgásteret is biztosít számukra az EUMSz. 2. cikkének (6) bekezdésével összhangban, ⁽¹⁰⁾ nem csorbítva azt a szándékot, hogy fellépéseiket egyfajta „szolidaritási szellem” vezérelje, ahogyan azt az EUMSz. 194. cikkének fent hivatkozott (1) bekezdése szorgalmazza.

2.7 Mivel az energia területe a megosztott hatáskörök között szerepel (EUMSz. 4. cikk (2) bekezdés i) pont), valamint abból a célból, hogy – amennyire lehet – megelőzzék a jövőbeli összeütközéseket az EU általános érdeke, a tagállamok nemzeti érdekei, ⁽¹¹⁾ az ágazati vállalkozások egyedi érdekei, továbbá a polgárok, a fogyasztók és a felhasználók érdekei között, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak hivatalosan állást kellene foglalnia ebben a kérdésben.

⁽⁶⁾ Ezért az Európai Bíróság elismerte a tagállamoknak többek között azt a jogát, hogy az egyes vállalkozásokra bízott általános érdekű gazdasági szolgáltatások fogalmát nemzeti szakpolitikai célkitűzéseik függvényében határozzák meg. 1997. október 23-i ítélet, C-159/94 sz. ügy, „Európai Bizottság kontra Franciaország”, Rec. p. I-5815,49. pont.

⁽⁷⁾ Az Európai Bíróság 2000. május 23-i ítélete, C-209/98 sz. ügy, „Sydhavnens Stens”, Rec. p. I-3743,74. pont.

⁽⁸⁾ Az Európai Bíróság 2001. május 17-i ítélete, C-340/99 sz. ügy, „TNT Traco”, Rec. p. I-4109,56–58. pont.

⁽⁹⁾ HL C 83., 2010.3.30., 47. o.

⁽¹⁰⁾ „Az uniós hatáskörök terjedelmét és gyakorlásának részletes szabályait a Szerződésekben foglalt, az egyes területekre vonatkozó külön rendelkezések állapítják meg.”

⁽¹¹⁾ Különösen összetettnek bizonyulhat a szabályozási rendszerek és az adminisztratív gyakorlatok közötti viszony az EUMSz. 2. cikke (2) bekezdésének fényében, amely mind az Uniót, mind a tagállamokat felhatalmazza arra, hogy kötelező jellegű határozatokat hozzanak e téren, és elismeri a tagállamok azon jogát, hogy hatáskörüket gyakorolják abban az esetben, ha az Unió nem járt el a sajátjában, vagy úgy döntött, hogy azt nem gyakorolja tovább. Továbbmenve: az EUSz. és az EUMSz. mellékletét képező (a megosztott hatáskörök gyakorlásáról szóló) 25. sz. Jegyzőkönyv egyetlen cikke megállapítja, hogy „amikor az Unió egy adott területen fellép, a hatáskör e gyakorlása kizárólag azokra az elemekre terjed ki, amelyekre a szóban forgó uniós fellépés vonatkozik, és ennek megfelelően nem terjed ki a terület egészére”.

2.8 Az Európai Bizottság terjedelmes javaslatcsomagot tett közzé azzal a céllal, hogy az EU teljesítse 2020-ra vállalt kötelezettségeit az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a megújuló energia támogatása terén. Ezzel kapcsolatban a Tanács és az Európai Parlament vállalta, hogy 20 %-kal csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását, 20 %-os kvótát vezetnek be a megújuló energiákra vonatkozóan, és 20 %-kal javítják az energiahatékonyságot. Az Európai Bizottság ezért új általános csoportmentességi rendeletet fogadott el, hogy a megújuló energiaforrásokat és az energiahatékonyságot célzó állami támogatások bizonyos feltételek mellett mentesüljenek a bejelentési kötelezettség alól.

2.9 Az Európai Bizottság 2011–2020 időszakra szóló új energiaügyi stratégiájának kulcsfontosságú témái közé tartoznak – a polgárok mint fogyasztók védelme, az energiaügyi szolgáltatásokhoz és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságban történő foglalkoztatáshoz való hozzáférés mellett – a következők is:

- az energiapiac liberalizálására és az éghajlatváltozás elleni küzdelemre vonatkozó, már elfogadott intézkedéscsomag végrehajtása, valamint az európai stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv),
- az energiaágazat szén-dioxid-kibocsátásának 2050-ig való csökkentésére vonatkozó menetrend,
- technológiai innováció,
- a külpolitika megerősítése és koordinálása,
- az energiaszükségletek csökkentése (energiahatékonysági cselekvési terv), és különösen az energiainfrastruktúra szükséges fejlesztése az energiaellátás és -elosztás biztosítása érdekében az energia belső piacán mutatkozó kereslettel összhangban.

2.10 Az Európai Bizottság javaslatai – melyek némelyike még elfogadásra vár a Tanácsban és az Európai Parlamentben –, valamint a tagállamokban történő végrehajtásuk (például a földgázellátás, a megújuló energiák alkalmazásának szélesebb körű elterjesztése, valamint a közlekedés és az építőipar stb. terén alkalmazott energiahatékonysági intézkedések) az EU 2020 stratégia céljainak megvalósításában rejlő logikát követi.

3. Általános megjegyzések

3.1 Egyrészt azonosítani kell azokat az intézkedéseket, amelyek – a Szerződésekben meghatározott elegendő jogi alap híján – rövid távon szükségesek egy tényleges, a 21. században az EU előtt álló kihívásokkal összhangban levő energiapolitika létrehozásához. Erre vonatkozóan ki kell emelni egyes kezdeményezéseket, mint például Jacques Delors javaslatát az Európai Energiaközösségről szóló új szerződés kidolgozására, amely az

EU-ra ruház át hatásköröket a több és átfogóbb transznacionális energiainfrastruktúra-hálózat létrehozásával, valamint az energia területén működő kutatási, fejlesztési és innovációs közösségi alapok és eszközök létrehozásával és a nemzetközi energiapiacokon megvalósuló együttműködést célzó kereskedelempolitikai eszközök kidolgozásával kapcsolatban. ⁽¹²⁾

3.2 Másrészt az EUMSz. már említett 194. cikkével kapcsolatban el kell gondolkodni három olyan aspektusról, amelyek tagállami és szupranacionális szinten kihatnak a közpolitikákra, mégpedig a következőkről: az uniós polgárok jogainak védelme és erősítése, a kivételszabályok tagállamokra vonatkozó alkalmazásának koherenciája a szupranacionális energiabiztonságot illetően, valamint a tagállami intézkedések összeegyeztethetősége az energia belső piacának létrehozásával és működéssel, különösen a szállítási és elosztási struktúrákat, az energiahálózatok összekapcsolását, a közbeszerzést és a fogyasztói jogokat illetően.

3.3 Az uniós energiapolitika jövőbeli intézkedéseire szorosabban kapcsolódó jogok elsősorban az Alapjogi Charta IV. címében (Szolidaritás) vannak meghatározva, konkrétan a 36. cikkben (Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés), a 37. cikkben (Környezetvédelem) és a 38. cikkben (A fogyasztók védelme). Meg kellene vizsgálni annak potenciális következményeit, ha valamennyi tagállam ratifikálja az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 14. jegyzőkönyvét, amely a Lisszaboni Szerződéssel együtt megnyitja az utat az EU előtt az egyezményhez való csatlakozáshoz.

3.3.1 Ezek a rendelkezések mindenesetre csak az EU intézményi tevékenységének alapelveit tartalmazzák, de nem ismernek el kifejezetten szubjektív jogokat, ⁽¹³⁾ bár a környezet- és fogyasztóvédelemre vonatkozóan létezik egy szilárd európai jogi keret az egyéni és a közérdekek (*diffuse interests*) védelmére. Ettől függetlenül az EUSz. és az EUMSz. mellékletében található, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. jegyzőkönyv végrehajtása előreláthatólag javítani fogja a polgárok hozzáférést az egyes energiaforrásokhoz, különös tekintettel a leginkább hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra.

3.3.2 A fent említett okokból kifolyólag jogi feszültségek várhatók az EU és a tagállamok között, mivel nehezen egyeztethető össze egymással az a szupranacionális feladat, hogy liberalizáljuk és/vagy harmonizáljuk az európai energiapiac működésének kulcselemeit, valamint a tagállamoknak az a nemzeti szintű feladata, hogy biztosítsák a szociális jólétet. ⁽¹⁴⁾ Az Európai Bizottság azonban úgy véli, hogy éppen ellenkezőleg: a tagállamok közötti együttműködés növelné a tagállami (energiaellátási) biztonságot.

⁽¹²⁾ Lásd: „Energiaszegénység a liberalizáció és a gazdasági válság kontextusában” (feltáró vélemény), CESE 990/2010.

⁽¹³⁾ Lásd: BENOÎT ROHMER, F., VVAA: Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, Brüsszel, 2006., 312. o. és köv.; valamint LUCCARELLI, A., en VVAA: L'Europa dei diritti. Commento alla Carta dei diritti fondamentali dell'Unione Europea, Bologna, 2002., 251. o. és köv.

⁽¹⁴⁾ Lásd: MOREIRO GONZÁLEZ, C. J.: „El objetivo del bienestar social en el contexto de crisis económica mundial”, Gaceta Jurídica de la UE y de la Competencia, Nueva Época, 11, 5, 2009, 7. o. és köv.

3.3.3 Ez annál is inkább érvényes, mivel a Charta köztudottan csak az általa elismert jogok és szabadságok védelmének minimális szintjét határozza meg,⁽¹⁵⁾ ráadásul egyes tagállamokban csak korlátozott mértékben kerül alkalmazásra.⁽¹⁶⁾ A társadalmi kohéziót a lehető legnagyobb mértékben fenn kell tartani, hogy biztosítani lehessen a szolidaritási jogokat az energiához való hozzáférésre vonatkozóan mind a gazdaságilag leghátrányosabb helyzetben lévők, mind a legkiszolgáltatottabb csoportok és a fogyatékkal élők esetében.

3.3.4 Ezenkívül a jelenlegi világméretű gazdasági válságnak a foglalkoztatásra (munkahelyek megszűnése), a bérekre (kigazítások) és az államnak a szociális szolgáltatások fenntartását illető képességére gyakorolt tisztító hatása miatt fennáll annak veszélye, hogy széles társadalmi csoportok nem férnek hozzá az energiához, és így az úgynevezett „energetikai szegénység” felé sodródnak.

3.4 Megoldandó továbbá a koherencia kérdése az egyes tagállamok nemzeti biztonságra irányuló stratégiai és az energiaellátás szupranacionális szintű biztosításának szükségessége között.

3.4.1 Az Európai Unióba irányuló energiaszállítási útvonalak és ellátási források az egész EU, valamint külön-külön az egyes tagállamok ellátásbiztonságát kell, hogy szolgálják. Az ellátásbiztonság a jövőben az energiahordozói összetétel alakulásától, az uniós és az Európai Uniót ellátó harmadik országokbeli termelés fejlődésétől, a tárolói kapacitásokba és az EU-n belüli, illetve kívüli szállítási útvonalakba történő befektetésektől függ majd.

3.4.2 Az EUSz. 4. cikkének (2) bekezdése a nemzeti biztonságot „alapvető állami funkciónak” ismeri el, az egyes tagállamok kizárólagos feladatának tekintve védelmét. Ezért az EU-nak és a tagállamoknak bizonyos területeken össze kell hangolniuk politikáikat és jogszabályaikat, hogy el lehessen érni az EUMSz. 194. cikkének (1) bekezdésében szorgalmazott szinergiákat és egymást kiegészítő hatásokat.

⁽¹⁵⁾ Lásd az Európai Unió Alapjogi Chartájának 51. és 52. cikkét, valamint a tagállamoknak a Chartára vonatkozó 1. számú nyilatkozatát, amely a 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia záróokmányának mellékletét képezi, HL C 83., 2010.3.30., 337. o., valamint az Alapjogi Chartára vonatkozó magyarázatokat, amelyeket a Chartát szerkesztő konvent elnöksége dolgozott ki, és az Európai Konvent Elnöksége aktualizált, HL C 303/2., 2007.12.14., 17. o. és köv.

⁽¹⁶⁾ Lásd az Európai Unió Alapjogi Chartájának Lengyelországra és az Egyesült Királyságra történő alkalmazásáról szóló, az EUSz. és az EUMSz. mellékletében szereplő 30. sz. jegyzőkönyvet, valamint a Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia záróokmányának mellékletében a Lengyel Köztársaság 61. és 62. számú nyilatkozatát, továbbá a Cseh Köztársaság 53. számú nyilatkozatát.

3.4.3 Ehhez fel kell deríteni az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége⁽¹⁷⁾ intézményi alapja megerősítésének lehetőségeit. Ilyen lehetőségek például a következők: a bevált gyakorlatok megosztása, a szabályozó hatóságok és a gazdasági szereplők közötti együttműködés támogatása, vélemények kidolgozása a nemzeti szabályozó hatóságok bármely határozatának szupranacionális kötelezettségekkel való konformitásáról, illetve bizonyos körülmények között a legalább két tagállam által egymással megosztott áram- és gázinfrastruktúrák hozzáféréseinek és üzembiztonságának módozatairól és feltételeiről hozott döntés. A tagállamok közötti koordinációnak és együttműködésnek az ügynökség felügyelete alatt kell állnia. Az ügynökség hatáskörének bármiféle kiterjesztése vagy módosítása azonban összhangban kell, hogy legyen azokkal az általános korlátozásokkal, amelyeket az Európai Bíróság juttatott kifejezésre joggyakorlatában, főként a Meroni-ügyben hozott ítéletében.⁽¹⁸⁾

3.4.4 Biztosítani kell annak az energiabiztonságra vonatkozó uniós jogi keretnek a végrehajtását, amelyet az EUSz. említett 4. cikke (2) bekezdésében foglaltak bevezetése előtt dolgoztak ki és fogadtak el, és amely egyrészt tisztán szupranacionális intézkedéseket⁽¹⁹⁾ tartalmaz, és magában foglalja a 2010. tavaszi Európai Tanács *ad hoc* álláspontját is az energiaellátás biztonságának garantálásáról.⁽²⁰⁾ Biztosítani kell továbbá, hogy ez a jogi keret összhangban legyen az Európai Energiacharta bizonyos, az energiaszállítási infrastruktúra használatáról és az energiatermékek szállításáról szóló rendelkezéseivel is.⁽²¹⁾

3.4.5 Annak érdekében, hogy közösségi szintű vész helyzetben az energiaellátás biztosabb, a tagállamok közötti szolidaritás pedig erősebb legyen, és különösen a földrajzi vagy geológiai adottságaik miatt kevésbé kedvező helyzetben lévő tagállamok támogatása céljából a tagállamoknak szupranacionális és transznacionális szinten közös terveket kellene kidolgozniuk megelőző intézkedésekre, illetve vész helyzetek esetére.

⁽¹⁷⁾ Az ügynökséget az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i, 713/2009/EK rendelete hozta létre, HL L 211., 2009.8.14.

⁽¹⁸⁾ Ennek kapcsán meg kell jegyezni, hogy az Európai Bíróság joggyakorlata nem teszi lehetővé, hogy az Európai Bizottság átruházzon jogalkotási vagy végrehajtási hatásköröket, kivéve, ha a Szerződés egyértelműen rendelkezik ezekről (A Meroni-ügyben hozott ítélet, 1959. július 17., 331. o.).

⁽¹⁹⁾ Lásd: pl. az Európai Bizottság „Az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálata: Az Európai Unió cselekvési terve az energiaellátás biztonsága és az energiapolitikai szolidaritás terén” című közleményét (COM(2008) 781 végleges), amely más releváns intézkedések mellett javasolja a tagállamok minimális kőolaj- és/vagy kőolajtermék-készletezési kötelezettségéről szóló 2006/67/EK irányelv módosítását, amely a Tanács 2009. szeptember 14-i, 2009/119/EK irányelvének (HL L 265.) elfogadásához vezetett, valamint a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló 2004/67/EK irányelvet, az „Egy biztonságos, fenntartható és versenyképes európai energiahálózat felé” című zöld könyvet (COM(2008) 782 végleges) stb.

⁽²⁰⁾ Brüsszel, 2010. március 26., Doc. Co EUR 4, CONCL 1.

⁽²¹⁾ A Tanács és a Bizottság 98/181/EK, ESZAK és EURATOM határozata (HL L 69., 1997.9.23.) és a Tanács 2001/595/EK határozata (HL L 209., 2001.7.13.).

Ezeket a terveket rendszeresen aktualizálni kell, és közzé kell tenni. A kohéziós alap és a strukturális alapok a jövőben fontos szerepet játszhatnak az ilyen tervek pénzügyi támogatásában.

3.4.6 Az említett célok jobb biztosításának érdekében mihamarabb olyan intézkedéseket kellene elfogadni az EUMSz. 122., illetve 194. cikke alapján, amelyek bizonyos energiatermékekre vonatkozóan szabályozzák az ellátás biztonságát, ha egy tagállamban súlyos problémák jelentkeznek, valamint amelyek rögzítik a természeti katasztrófák által sújtott vagy rendkívüli helyzetben lévő tagállamoknak szánt pénzügyi eszközök odaítélésekor alkalmazandó eljárást. Ezenkívül meg kellene fontolni az EUMSz. 149. cikkének kiegészítő jogalként való

alkalmazását az említett célok eléréséhez, ha ez – a szupranacionális intézkedések elfogadását indokoló specifikus körülményekre való tekintettel – tanácsosnak tűnik.

3.4.7 Az Európai Unió előtt álló energiaügyi kihívások és célok fényében elengedhetetlennek tűnik egy tényleges „európai energiaügyi közszolgálat” szorgalmazása, amely – tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét – felelős lenne többek között a tagállami energiafogyasztási szokások nyilvántartásának létrehozásáért, az egyes tagállamokban felhasznált energiafajták feltérképezéséért, az energiafelhasználás és -szállítás okozta balesetek megelőzésére szolgáló intézkedésekért és ebben az összefüggésben a katasztrófavédelem koordinálásáért.

Kelt Brüsszelben, 2010. szeptember 16-án.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke*

Mario SEPI

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleményéhez

A szekcióvélemény következő pontjait, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, elutasították a Közgyűlés által elfogadott módosító indítványok javára.

1.1. pont – 4. mondat:

„Erősíteni kell az energia belső piacának működését, különösen az infrastruktúrával, a közbeszerzéssel, a piac megfelelő működésével és a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos szempontokat illetően. Ennek kapcsán az EGSZB kiemeli, hogy az energia belső piacának kialakításához a legfontosabb az energetikai infrastruktúra és a transzeurópai hálózatok fejlesztése.

Mindenekelőtt mechanizmusokat kell kidolgozni az árképzési kritériumok meghatározására annak érdekében, hogy elkerülhetővé váljanak a súlyos és indokolatlan eltérések, amelyek alapjaként gyakran tévesen a fogyasztott energia jellegét, az ellátási forrásokat vagy az elosztási csatornákat említik.

Szupranacionális kritériumokat és eszközöket is ki kellene dolgozni az EU területén folyó energiatermelés ésszerűsítésére. Ennek során ügyelni kell az erőforrások fenntartható használatára, és ki kell használni a földrajzi és éghajlati körülményeket. Így például a megfelelő erőművek optimális működtetéséhez fontos, hogy megállapítsuk, mely időszakokban a legnagyobb a nap, a szél és az árapály ereje.”

A szavazás eredménye:

A „szupranacionális” szó törlését 27 szavazattal 17 ellenében, 2 tartózkodás mellett szavazták meg.

1.1.5. pont

„Ennek érdekében fontolóra kellene venni egy olyan rendelet kiadását, amely magában foglalja az Energiafogyasztók Jogainak Európai Chartájában (COM(2007) 386 végleges, CESE 71/2008, előadó: Edgardo Maria Iozia) rögzített jogokat, továbbá az általános érdekű szolgáltatások azon sajátosságait, amelyekre a tagállamok e téren hivatkozhatnak. Ehhez a közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozóan közös minimumnormákat kell megállapítani, amelyeket egyértelmű meghatározás, átláthatóság, tárgyilagosság és diszkriminációmentesség kell, hogy jellemezzen. Ebből az is következik, hogy meg kell különböztetni a polgárok jogait és a tagállamok arra irányuló lehetőségeit, hogy az általános érdekű gazdasági szolgáltatások nyújtásából eredő közszolgáltatási kötelezettségeket vezessenek be, vagy tartsanak fenn.

A rendelet az alábbiak miatt megfelelőbb eszköz, mint az irányelv:

- a rendelet közvetlenül alkalmazható a tagállamok illetékes hatóságaira, az energetikai vállalatokra és a felhasználókra,
- nem igényel hosszú időt a nemzeti jogba való átültetése,
- biztosítja a szabályok és kötelezettségek egyértelműségét és összhangját szerte az EU-ban, továbbá
- közvetlenül meghatározza az uniós intézmények részvételét.”

A szavazás eredménye:

A pont törlését 28 szavazattal 16 ellenében, 2 tartózkodás mellett szavazták meg.

3.4.5. pont

„Annak érdekében, hogy közösségi szintű vészhelyzetben az energiaellátás biztosabb, a tagállamok közötti szolidaritás pedig erősebb legyen, és különösen a földrajzi vagy geológiai adottságaik miatt kevésbé kedvező helyzetben lévő tagállamok támogatása céljából a tagállamoknak szupranacionális és transznacionális szinten közös terveket kellene kidolgozniuk megelőző intézkedésekre, illetve vészhelyzetek esetére (például vállalatok közötti üzleti megállapodásokat, terveket a kivitelt növelésére, kompenzációs mechanizmusokat stb.). Ezeket a terveket rendszeresen aktualizálni kell, és közzé kell tenni. A kohéziós alap és a strukturális alapok a jövőben fontos szerepet játszhatnak az ilyen tervek pénzügyi támogatásában.”

A szavazás eredménye:

A zárójeles rész törlését 30 szavazattal 11 ellenében, 3 tartózkodás mellett szavazták meg.